

GUÍIA

per a la introducció dels

ODS

i LA JUSTÍCIA GLOBAL

a les memòries de graus i
màsters universitaris de la UAB

FAS Fundació Autònoma
Solidària UAB

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Amb el suport de:

Fundació Autònoma Solidària
Universitat Autònoma de Barcelona
Desembre 2024

Autoria: Xènia Gavaldà Elias - Fundació Autònoma
Solidària

Agraïments: Facultat de Ciències Polítiques i
Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona

Correcció: Vilamint, Serveis Llingüístics

Maquetació: La Hiperclòrica

✉ fas.educacio.global@uab.cat

🖱 uab.cat/fas

Continguts

01

Continguts

02

**Per què?
Justificació i
context normatiu**

03

**Què? Marcs de
referència**

04

**Com? Com
adaptar les
memòries?**

05

**Pas a pas per a
una aplicació
efectiva**

06

**Altres recursos i
experiències
rellevants**

07

Resum d'annexos

02 Per què?

JUSTIFICACIÓ I CONTEXT NORMATIU

La universitat es troba en un moment de transformació clau, en què es busca respondre a problemes globals com el canvi climàtic, les desigualtats socials i la digitalització de la societat. Aquests reptes són també oportunitats perquè la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) lideri en innovació educativa.

El setembre de 2021 es va aprovar el [Reial decret 822/2021](#) ^(*), que a l'article 4 recull els principis que han de regir el disseny dels plans d'estudis dels títols universitaris oficials:

"(...) hauran de tenir com a referent els principis i valors democràtics i els Objectius de Desenvolupament Sostenible i, en particular:

- a) el respecte als drets humans i drets fonamentals; els valors democràtics (...).*
- b) el respecte a la igualtat de gènere (...) i al principi d'igualtat de tracte i no discriminació (...).*
- c) el respecte als principis d'accessibilitat universal i disseny per a totes les persones (...);*
- d) el tractament de la sostenibilitat i del canvi climàtic (...)."*

"Aquests valors i objectius s'hauran d'incorporar com a continguts o competències de caràcter transversal, en el format que el centre o la universitat decideixi, en les diferents ensenyances oficials que s'ofereixin, segons correspongui i sempre atenent la seva naturalesa acadèmica específica i als objectius formatius de cada títol."

PER QUÈ?

**Justificació i context
normatiu**

Per tant, els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) proporcionen un marc internacional que orienta el desenvolupament sostenible, inclou i d'equitat basat en el respecte als drets humans i als valors democràtics.

1* Els canvis principals vinculats als ODS i a la justícia global que el **Reial decret 822/2021** proposa incorporar a les memòries de grau respecte a la normativa anterior inclouen:

Competències transversals i específiques: Les memòries dels graus han d'incloure de manera explícita certes competències transversals i específiques de la titulació que tinguin a veure amb sostenibilitat, igualtat de gènere, ètica professional, inclusió social i justícia global, i que, per tant, incorporin diferents Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), sense únicament relegar-les a matèries optatives.

Resultats d'aprenentatge: El decret posa èmfasi a definir els resultats d'aprenentatge de forma explícita, indicant clarament els resultats d'aprenentatge que fan referència a què ha de saber (knowledge), comprendre (competences) o ser capaç (skills) de fer l'alumnat un cop completat el grau, utilitzant, per tant, el model KSC.

Pràctiques i Treball de Final de Grau (TFG): El decret exigeix una major claredat en la regulació de les pràctiques externes i el TFG, especialment pel que fa a la seva obligatorietat i els crèdits assignats. A més, una recomanació és que aquests treballs puguin respondre a necessitats i reptes locals. En el cas de la UAB es promou el desenvolupament i es premia la realització de TFG en ApS, TFG en ABR i TFG amb Perspectiva de Gènere.

Perspectiva de gènere: El decret prioritza la incorporació de continguts i competències amb relació al respecte a la igualtat de gènere i al principi d'igualtat de tracte i no discriminació, cosa que implica que les universitats hagin d'incloure en les seves memòries el detall de com s'abordarà aquest aspecte.

Altres modificacions que implica el Reial decret 822/2021:

- **Nova estructura de titulacions:** El decret reordena els cicles educatius, establint un mínim de 240 crèdits ECTS per als graus i detallant la durada màxima i mínima de cada cicle (grau, màster, doctorat). Això pot afectar l'organització i distribució dels continguts.
- **Itineraris de doble titulació i títols conjunts:** Es facilita la creació d'itineraris que permeten la combinació de títols, així com la col·laboració entre universitats nacionals i internacionals per oferir graus conjunts o dobles titulacions.
- **Assignatures de Formació Bàsica:** Es garanteix una estructura d'assignatures bàsiques comunes, especialment en les primeres fases del grau, per facilitar la mobilitat dels estudiants i la transferència de crèdits.
- **Avaluació continuada:** Es promou el desenvolupament de mecanismes d'avaluació continuada, que poden haver canviat el format de les activitats avaluatives en les guies docents i memòries.

PER QUÈ?

Justificació i context normatiu

En aquesta línia, en el marc de la UAB hi ha establertes les 4 competències generals, que s'han d'incorporar en totes les titulacions dels diferents àmbits de coneixement de la UAB:

- ① Donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat;
- ② Valorar l'impacte social, econòmic i mediambiental en cada àmbit de coneixement;
- ③ Responsabilitat ètica i amb respecte envers els drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics; i,
- ④ Avaluar les desigualtats per raó de sexe/gènere en cada àmbit de coneixement.

Això obliga a reformular les memòries dels graus i les guies docents perquè reflecteixin aquestes quatre prioritats. A més, estableix que les universitats han de garantir que el seu alumnat desenvolupi habilitats per comprendre i abordar aquests reptes globals.

Aquesta guia pretén oferir eines pràctiques i aplicables al professorat universitari de la UAB perquè pugui aplicar els eixos prioritaris del Reial decret 822/2021 sobre la inclusió dels ODS i el marc de justícia global i drets humans a les seves assignatures i titulacions.

Es basa en experiències de la mateixa UAB, així com d'altres universitats en l'àmbit nacional com internacional.

PER QUÈ?

Justificació i context normatiu

03 Què?

MARCS DE REFERÈNCIA

① Els ODS i la seva relació amb l'educació universitària

Els ODS són 17 objectius adoptats per les Nacions Unides el 2015 per aconseguir un futur sostenible i equitatiu. En l'àmbit universitari, els ODS proporcionen una orientació per:

1. Formar professionals capaços d'abordar els desafiaments globals.
2. Contribuir a la investigació i l'acció en àrees clau com la **sostenibilitat ambiental, la igualtat de gènere i la justícia social**.
3. Fomentar una ciutadania crítica i compromesa amb el bé comú.

② La Justícia Global com a marc transversal

La justícia global és un marc d'anàlisi i acció que busca abordar les desigualtats estructurals i les injustícies que connecten el local i el global. En el context universitari, implica:

4. Posar en qüestió les relacions de poder que generen desigualtats.
5. Fomentar una educació intercultural, inclusiva i transformadora.
6. Incorporar una perspectiva crítica que permeti entendre els reptes globals i actuar per transformar-los.

QUÈ?

Marc de referència

3 Sostenibilitat, perspectiva de gènere, la diversitat cultural, l'ètica i la responsabilitat social com a eixos prioritaris

Entre les diferents competències generals que estableix la UAB, i els eixos prioritaris establerts en el Reial decret 822/2021, es pot concloure que hi ha una clara necessitat d'incorporar en totes les dimensions de l'educació universitària aspectes vinculats a la **sostenibilitat (2), la perspectiva de gènere (3), la diversitat cultural (4), l'ètica (5) i la responsabilitat social (6)**, per tal de:

7. **Respondre als reptes globals:** Aquests eixos preparen els estudiants per actuar en un món en canvi constant, afectat per crisis ambientals, desigualtats i conflictes socials, culturals, econòmics i polítics.
8. **Enfortir el rol de la universitat com a agent transformador:** Les universitats no només transmeten coneixements, sinó que també modelen valors i actituds que influeixen en la construcció de les societats actuals i futures.
9. **Contribuir a l'Agenda 2030:** Alineant-se amb els ODS, la UAB assumeix el seu compromís amb un desenvolupament sostenible i inclusiu.

QUÈ?

Marc de referència

2* Sostenibilitat

Per què és prioritària en l'educació universitària?

- Formació de professionals compromesos: La sostenibilitat prepara l'alumnat per abordar reptes globals com el canvi climàtic, l'esgotament de recursos naturals i la transició energètica.
- Agenda 2030 i ODS: Les universitats tenen un paper clau en l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), especialment en l'ODS4 (educació de qualitat) i l'ODS13 (acció climàtica).
- Impacte a llarg termini: Integrar la sostenibilitat en els plans d'estudi garanteix que les futures generacions adoptin pràctiques responsables en les seves vides professionals i personals.

Exemples d'aplicació:

- Incorporar assignatures sobre economia circular, canvi climàtic i sostenibilitat ambiental.
- Promoure projectes interdisciplinaris que connectin l'alumnat amb problemes reals en els seus entorns locals i globals.

3* La perspectiva de gènere

Per què és prioritària a l'educació universitària?

- **Desigualtats persistents:** Tot i els avanços en igualtat de gènere, les desigualtats entre homes i dones continuen presents en el mercat laboral, la política i altres àmbits. Per tant, la incorporació de la perspectiva de gènere (PG) a l'educació superior és essencial per a la transformació educativa cap a un model més equitatiu i just. Segons el marc conceptual desenvolupat pel Grup d'Educació i Gènere de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), la perspectiva de gènere s'ha d'abordar des de quatre dimensions clau: "qui", "què", "com" i "on" (3**). Aquesta metodologia integra subjectivitats, continguts, metodologies docents i espais educatius per assegurar una transformació integral del sistema educatiu.
- **Compliment de normatives:** La integració de la perspectiva de gènere és obligatòria segons la legislació espanyola i europea, com la Llei d'Igualtat de 2007.
- **Educació transformadora:** Introduir aquesta perspectiva permet als estudiants no només analitzar les desigualtats de gènere, sinó també qüestionar les jerarquies socials i culturals que les perpetuen, i per tant, entendre les estructures socials que perpetuen les desigualtats socials i treballar per revertir-les.

Exemples d'aplicació:

- Revisió de continguts per incloure referents femenins i epistemologies diverses.
- Implementació de metodologies docents participatives que fomentin l'equitat dintre l'aula.
- Avaluació del llenguatge utilitzat a les guies docents i materials per assegurar que no és androcèntric ni discriminatori.

3** Dimensions per integrar la PG a la universitat

"Qui". Subjectivitats:

- **Revisió de biaixos individuals i institucionals:** Identificar i qüestionar les normes culturals patriarcal presents en el professorat i l'alumnat. Això inclou formació específica sobre perspectiva de gènere i sensibilització cap a les injustícies socials.
- **Interseccionalitat:** Analitzar com diversos eixos d'opressió (classe, ètnia, sexualitat) interseccionen amb el gènere, promovent una educació intercultural per a la justícia social.

"Què". Continguts:

- **Epistemologies diverses:** Incorporar teories feministes, queer i perspectives crítiques que qüestionin els continguts androcèntrics i heteronormatius. Això implica revisar bibliografies i incloure referents diversos.
- **Coneixement situat i ocult:** Fomentar una comprensió contextualitzada del coneixement que evidencii històries marginades i que inclogui experiències personals de l'alumnat i el professorat.

"Com". Metodologies:

- **Pedagogies feministes i participatives:** Implementar metodologies que fomentin la reflexió crítica i la participació activa de tot l'alumnat, trencant dinàmiques jeràrquiques a l'aula.
- **Ús de llenguatge inclusiu:** Assegurar que la comunicació a l'aula no sigui sexista, androcèntrica ni discriminatòria, tant en els materials com en la interacció verbal i visual.

"On". Espais:

- **Disseny d'espais inclusius:** Reorganitzar els espais universitaris per promoure la igualtat d'oportunitats i evitar dinàmiques de poder jeràrquiques. Utilitzar configuracions que fomentin el treball col·laboratiu i la participació horitzontal.

4* La diversitat cultural i equitat

Per què són prioritàries en l'educació universitària?

- **Globalització:** En un món interconnectat, és fonamental que els estudiants desenvolupin competències interculturals per treballar en equips diversos i respectar altres perspectives.
- **Equitat en l'accés a l'educació:** Les universitats han de garantir oportunitats igualitàries, tenint en compte factors com l'origen ètnic, la classe social o la discapacitat.
- **Combat del racisme i la discriminació:** L'educació superior ha de ser un espai que promogui la inclusió i redueixi les desigualtats estructurals.

Exemples d'aplicació:

- Desenvolupament de programes d'intercanvi internacional.
- Assignatures sobre diversitat cultural, història colonial i migracions.
- Creació d'espais de reflexió i debat sobre identitats i privilegis.

5* L'ètica

Per què és prioritària en l'educació universitària?

- **Formació de ciutadans responsables:** La universitat no només forma professionals, sinó també ciutadans amb capacitat per prendre decisions ètiques i responsables en contextos globals i complexos.
- **Desafiaments contemporanis:** Àmbits com la intel·ligència artificial, la bioètica, la gestió empresarial i les polítiques públiques requereixen una reflexió ètica per evitar abusos de poder i danys socials o ambientals.
- **Foment de la transparència:** L'ètica promou una cultura d'integritat en la investigació, la docència i l'administració universitària.

Exemples d'aplicació:

- Introduir assignatures o mòduls d'ètica professional en tots els graus.
- Fomentar l'aprenentatge basat en dilemes ètics reals.
- Garantir l'adhesió a codis d'ètica actualitzada en les pràctiques acadèmiques i professionals.

6* La responsabilitat social

Per què és prioritària en l'educació universitària?

- **Compromís amb la comunitat:** Les universitats són institucions amb responsabilitats envers les comunitats locals i globals. Integrar la responsabilitat social ajuda a vincular el coneixement acadèmic amb l'acció pràctica per millorar la societat.
- **Preparació per al futur laboral:** El mercat laboral valora cada vegada més els professionals amb sensibilitat social i capacitat per liderar projectes amb impacte positiu.
- **Innovació amb sentit:** La recerca i la docència han de respondre als grans reptes socials, promovent solucions sostenibles i equitatives.

Exemples d'aplicació:

- Fomentar l'ApS i l'ABR com a metodologia transversal en diferents graus.
- Establir col·laboracions entre universitat i entitats locals o internacionals per implementar projectes amb impacte social.
- Incorporar indicadors de responsabilitat social en l'avaluació dels graus i programes.

04 Com?

COM ADAPTAR LES MEMÒRIES

Per tal d'adaptar les memòries és important no oblidar les 3 dimensions clau següents:

1. Competències i resultats d'aprenentatges

• Competències transversals:

- Revisar les competències transversals per incloure referències explícites als ODS, igualtat de gènere, sostenibilitat i inclusió social.
- *Exemple:* Introduir competències com "Analitzar problemàtiques globals des de la perspectiva dels ODS" o "Desenvolupar accions que promoguin la sostenibilitat i la justícia social".

• Competències específiques:

- Afegir components relacionats amb alguns ODS específicament vinculats amb les temàtiques del grau, algun dels eixos de la justícia global, el respecte a la diversitat, l'equitat de gènere, o l'anàlisi crítica d'estructures de poder i privilegi. Això caldria adaptar-ho a les necessitats del camp concret d'estudi.
- *Exemple:* En un grau de Ciències Ambientals, una competència podria ser: "Dissenyar estratègies per a la mitigació del canvi climàtic (ODS13)".

• Resultats d'aprenentatge:

- Seguint el model Knowledge-Skills-Competences (KSC), es tractaria d'incloure els coneixements, les capacitats i competències que necessita l'estudiant per integrar i aplicar aspectes vinculats a la sostenibilitat, la diversitat, la inclusió i als ODS. Per exemple, es pot incloure la utilització de metodologies actives que fomentin la participació dels estudiants en la comunitat i el pensament crític sobre aquestes temàtiques.
- *Exemples:*
 - resultats de coneixement: "Comprendre l'impacte de les polítiques públiques en la reducció de les desigualtats";
 - resultats d'habilitats: "Dissenyar estratègies de comunicació amb perspectiva de gènere";
 - resultats de competències: "Identificar i avaluar en l'àmbit de X desigualtats per raó de sexe/gènere, classe i ètnia, des d'una perspectiva interseccional".

COM?

**Com adaptar
les memòries**

2. Continguts i metodologies

- **Continguts:**

Es poden suggerir modificacions en els continguts de les assignatures per assegurar que incorporin temàtiques com la sostenibilitat, la justícia social, els drets humans, l'equitat de gènere, així com incloure referències als ODS dins de les unitats temàtiques.

- **Metodologies actives:**

Introduir metodologies actives com l'Aprenentatge i Servei (ApS) i l'Aprenentatge Basat en la Recerca (ABR), que promoguin la participació de l'alumnat en projectes reals amb impacte social. Això es pot relacionar directament amb la resolució de problemes de justícia social, inclusió o sostenibilitat en la comunitat, o vincular-ho als reptes interconnectats que plantegen els ODS.

Exemples:

- Incorporar una activitat d'ApS com a part de l'avaluació de l'assignatura perquè l'alumnat participi en projectes reals i locals que responguin a diferents reptes globals. Així mateix, els llocs de pràctiques curriculars poden modificar-se per assegurar que l'alumnat de totes les titulacions tingui l'oportunitat de conèixer projectes vinculats amb institucions i organitzacions que treballin per la justícia global, i també es poden fer pràctiques d'ApS, en les quals donin resposta a alguna necessitat real amb la seva col·laboració. Vegeu exemples reals d'assignatures i pràctiques d'ApS a les diferents Facultats de la UAB.
- Incentivar l'alumnat a dur a terme TFG que abordin temàtiques relacionades amb la sostenibilitat, els ODS, la transformació per la justícia global, drets humans, perspectiva de gènere o TFG amb ApS. Així com promoure que participin en els premis TFG que promou la UAB: Premi al millor TFG Arcadi Oliveres sobre desenvolupament sostenible i justícia global, Premi als millors TFG amb Perspectiva de Gènere, i Premis al millor TFG en ApS.

COM?
**Com adaptar
les memòries**

3. Avaluació

- Introduir rúbriques que mesurin l'assoliment d'habilitats com la capacitat crítica, l'anàlisi ètica i l'impacte social de les propostes de l'alumnat.
- Es poden proposar canvis per incloure avaluacions basades en projectes que integrin la reflexió crítica, que contemplin l'impacte sobre els ODS, l'equitat de gènere, la inclusió o la sostenibilitat, així com avaluacions col·laboratives que fomentin la participació d'altres agents de les comunitats en què es desenvolupen els projectes/treballs.

COM?

**Com adaptar
les memòries**

05 Pas a pas

PER UNA APLICACIÓ EFECTIVA

A partir de l'experiència d'aplicació del Reial decret 822/2021 i revisió en clau de desenvolupament sostenible que s'ha dut a terme des del grau de Sociologia de la Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia de la UAB, a continuació, es descriu el pas a pas d'aquest procés:

① Fase de Planificació

1.1. Creació de la Comissió de Reforma

- **Objectiu:** Constituir un equip responsable del procés de revisió i adaptació del pla d'estudis. Per a ajudar-te, pots utilitzar el següent cronograma (ANNEX 1).
- **Tasques principals:**
 - Designar membres (docents, estudiants, personal administratiu).
 - Establir un calendari d'activitats i responsabilitats.
 - Informar el sistema de qualitat de la UAB per aprofitar els seus recursos i comptar amb el seu suport.

PAS A PAS

Per una aplicació efectiva

[Consulta aquí l'Annex 1:](#)

② Fase de Disseny i Exploració

2.1. Redacció dels Resultats d'Aprenentatge (RA) (2-3 mesos)

- **Objectiu:** Definir els resultats d'aprenentatge transversals i específics alineats amb els ODS, la sostenibilitat i altres principis del RD 822/2021. Per a ajudar-te, pots utilitzar la següent eina d'anàlisi dels RA del grau: (ANNEX 2).
- **Activitats principals:**
 - Entendre la lògica del model KSC, explicat anteriorment.
 - A partir dels RA de la UAB, construir uns RA propis del grau que introdueixin els ODS, amb una perspectiva de Justícia Global i dels eixos prioritaris

2.2. Exploració de necessitats en les assignatures (4-5 mesos)

- **Objectiu:** Analitzar les mancances i fortaleces del pla d'estudis actual respecte als nous requisits. Per a ajudar-te, pots utilitzar la següent eina d'anàlisi dels ODS per assignatures: (ANNEX 3).
- **Activitats principals:**
 - Consultar les guies docents de totes les assignatures del grau.
 - Analitzar si les assignatures inclouen referències explícites als ODS, valors democràtics i principis com la igualtat de gènere i no discriminació, la diversitat, i la sostenibilitat, etc.
 - Realitzar sessions de revisió amb docents i estudiants.

[Consulta aquí l'Annex 2:](#)

[Consulta aquí l'Annex 3:](#)

PAS A PAS

Per una aplicació efectiva

3 Fase de Consulta i Validació

3.1. Consulta a les Àrees i Departaments (2 mesos)

- **Objectiu:** Obtenir *feedback* i propostes concretes de cada àrea o departament sobre les possibles modificacions a les assignatures existents i creació de noves assignatures.

3.2. Redacció de Proposta Preliminar de Matèries i Assignatures (2 mesos)

- **Objectiu:** Crear una estructura preliminar amb matèries i assignatures que incorporin els RA i els ODS a partir de la IA. Per a ajudar-te, pots utilitzar el següent prompt d'IA (ANNEX 4).
- **Activitats principals:**
 - Incloure continguts i competències transversals en assignatures ja existents:
 - Garantir que els plans d'estudis reflecteixin els valors democràtics i els ODS com a competències transversals, segons la naturalesa acadèmica de cada títol.
 - Incloure els resultats d'aprenentatge que incorporin aquestes competències de manera coherent a través de totes les assignatures.
 - Crear matèries específiques obligatòries per als estudiants sobre els principis democràtics, sostenibilitat i Agenda 2030, complementant els continguts transversals.
 - Metodologies actives i participatives: Aplicar metodologies com l'ApS i l'ABR per integrar els ODS i els principis de justícia global en l'ensenyament.
 - Treballs finals i recerca aplicada: Incentivar que els TFG i TFM incloguin elements d'anàlisi sobre seu impacte en el desenvolupament sostenible i la justícia global.

[Consulta aquí l'Annex 4:](#)

3.3. Tancament del Llistat de Matèries i Assignatures (1 mes)

- **Objectiu:** Finalitzar i validar la llista de matèries amb el consens dels equips responsables.

PAS A PAS

Per una aplicació efectiva

④ Fase d'Implementació

4.1. Atribució dels Resultats d'Aprenentatge a les Matèries (2-3 mesos)

- **Objectiu:** Assignar els RA a cada matèria, garantint coherència i transversalitat.

4.2. Redacció de la Memòria Final (2-3 mesos)

- **Objectiu:** Elaborar el document de la memòria de grau amb el nou format. **Vegeu el nou format aquí.**

4.3. Revisió de la check list per a la implementació de la guia

- **Objectiu:** Verificar que totes les àrees clau han estat implementades i que els ODS i la justícia global han estat adequadament incorporats a la memòria de grau o màster. (ANNEX CHECKLIST)

4.4. Lliurament a l'Oficina de Qualitat Docent (OQD)

- **Objectiu:** Presentar la memòria final per a la seva revisió i aprovació.

Consulta aquí el nou format:

Consulta aquí la checklist:

Consideracions generals

- **Coordinació constant:** Establir punts de revisió intermedis per assegurar l'alineació amb els objectius del decret. Establir equips docents coordinats per àrees que garanteixin una aplicació transversal dels valors i competències d'ODS en la seva àrea/departament. Així com establir canals de coordinació i suport amb el sistema de qualitat de la UAB.
- **Participació inclusiva:** Garantir la implicació de la comunitat educativa (docents, estudiants, personal) en cada fase del procés i aprofitar la col·laboració entre serveis universitaris amb els quals compta la UAB (unitats de diversitat, oficina d'igualtat, comissions de sostenibilitat, etc.).
- **Formació i sensibilització:** Fer ús de la formació permanent de la qual es disposa a la UAB sobre els ODS, perspectiva de gènere, sostenibilitat, metodologies actives com l'ApS i l'ABR, entre d'altres. O bé també, organitzar formacions a mida per a la pròpia Facultat sobre els ODS, sostenibilitat, igualtat de gènere i altres competències relacionades per a PDI i PTGAS.
- **Sistematització i avaluació contínua:** Recollir el procés de revisió de manera sistemàtica i portar un control de l'impacte dels canvis introduïts mitjançant informes anuals, un cop comenci la implementació de les modificacions.

06 Altres

RECURSOS I EXPERIÈNCIES RELLEVANTS

- Andreotti, V., Stein, S., Ahenakew, C., Hunt, D. (2015). Mapping interpretations of decolonization in the context of higher education. *Decolonization: Indigeneity, Education & Society*, 4(1): 21-40. Disponible a: <http://decolonization.org/index.php/des/article/view/22168>.
- Cambridge University Press. (2023, March 16). Incorporating sustainable development goals in your curriculum. Cambridge University Press ELT. <https://www.cambridge.org/elt/blog/2023/03/16/incorporating-sustainable-development-goals-in-your-curriculum/>
- CRUE Universidades Españolas. (2023, maig). Informe sobre sostenibilización curricular. CRUE. <https://www.crue.org/wp-content/uploads/2023/05/Informe-SostenibilizacionCurricular.pdf>
- CRUE Universidades Españolas. (2024, octubre). Informe cuestionario RD822/2021: Grupo de trabajo sobre sostenibilidad y docencia. CRUE. https://www.crue.org/wp-content/uploads/2024/10/Informe_Cuestionario_RD822-GTSostDocencia.pdf
- Martínez Pons, Marc; Puente, Sílvia, dir.; Güell Bosch, Jofre, dir.; [et al.]. *Universitats i compromís social. Estudi de casos. Informe executiu*. 2020. <<https://ddd.uab.cat/record/238469>>
- Oficina de les Nacions Unides per als Objectius de Desenvolupament Sostenible. (s.d.). *Universitats per als ODS: Un compromís amb el desenvolupament sostenible*. Recuperat de <https://ods.cat/#uods>
- Sustainable Development Solutions Network – Australia/Pacific (SDSN Australia/Pacific). (2017). *Getting started with the SDGs in universities: A guide for universities, higher education institutions, and the academic sector (Australia, New Zealand, and Pacific Edition)*. Melbourne, Australia: SDSN Australia/Pacific. Recuperat de <https://ap-unsdsn.org/regional-initiatives/universities-sdgs/university-sdg-guide/>

ALTRES

**Recursos i
experiències rellevants**

RESUM D'ANNEXOS

1. Annex Cronograma per a la planificació del procés de revisió
2. Annex Eina pràctica per redactar els Recursos d'Aprenentatge
3. Annex Llistat d'assignatures
4. Annex *Prompt* per revisar les guies docents

FAS Fundació Autònoma
Solidària UAB

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Amb el suport de:

